

Dyskrecja to umiejętność zachowania tajemnicy. Nie należy powtarzać innym powierzonych sekretów.

Rodzice i nauczyciele
Nie do wybaczenia jest niegrzeczne zachowanie wobec rodziców i nauczycieli oraz lekceważące wyrażanie się na ich temat.

MISTRZ DOBRYCH MANIER

- okazuje szacunek osobom starszym,
- jest grzeczny, życzliwy i uprzejmy,
- zawsze używa zwrotów grzecznościowych, nigdy – wulgarnych słów,
- zgodnie bawi się z rówieśnikami,
- jest zawsze punktualny,
- potrafi kulturalnie jeść,
- jest zawsze czysto i schludnie ubrany.

Uśmiech ułatwia codzienne życie. To gest życzliwości wobec innych ludzi.

Plotkowanie jest w bardzo złym tonie. Plotkarzowi nie należy ufać.

Elegancja – styl bycia i ubierania się, polegający na *dyskretnym uroku*.

Test grzeczności: 1a, 2b, 3b, 4b, 5b, 6a, 7a, 8a, 9a, 10b, 11b.

MAŁOLATEK

SP 18
W KIELCACH

NR 10
CZERWIEC 2017

GAZETKA SZKOLNA UCZNIÓW KLAS 1-3
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 18 W KIELCACH
ZESPÓŁ REDAKCYJNY PROWADZI PANI TAMARA MACHNIK
REDAKCJA JĘZYKOWA - PANI LUCYNA GÓRNIAK

WYWIAD

O DOBRYCH MANIERACH

Wywiad z pedagogiem szkolnym, panią Sylwią Sołtys przeprowadzili uczniowie kl. 2c.

Uczniowie: Dzień dobry.

Pani Sylwia Sołtys: Witam wszystkie dzieci.

U: Co to są dobre maniery?

P. S. S.: Mówimy, że dobre maniery ma ktoś, kto zachowuje się zgodnie z powszechnie przyjętymi zasadami. Dobre maniery to inaczej grzeczność, ogłada, kultura w kontaktach pomiędzy ludźmi. W języku niemieckim *Kindersztuba* oznacza dobre wychowanie wyniesione z domu, z dzieciństwa. W języku francuskim dobre maniery określane są jako *bon ton* (czytaj: bą tą), co znaczy *dobry ton* lub jako *savoir-vivre* (czytaj sawuar wiwr), co znaczy *znajomość życia*. Zasady *savoir-vivre'u* dotyczą kilku głównych dziedzin życia:

- nakrywania, podawania do stołu i jedzenia oraz picia,
- wyglądu (np. postawy, higieny osobistej) i właściwego ubioru,
- form towarzyskich (np. w rodzinie, szkole, pracy, na przyjęciach),
- komunikacji (także telefonicznej i internetowej).

U: Dlaczego trzeba mieć dobre maniery?

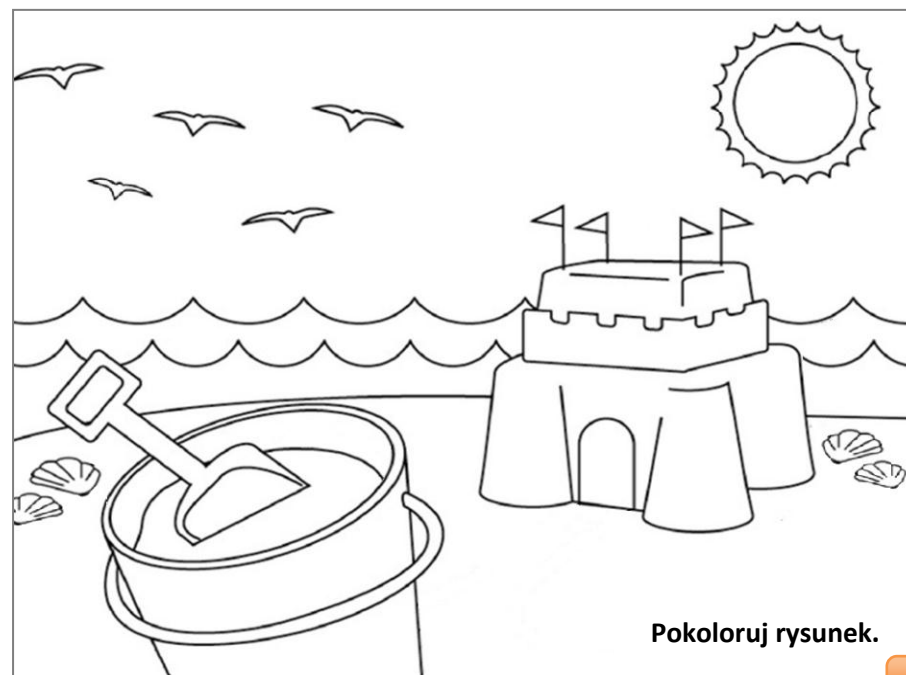
P. S. S.: Od dawien dawna ludzie doceniali ważność posiadania dobrych manier. Pierwszy polski podręcznik dotyczący dobrego wychowania ukazał się w XIV wieku, czyli około sześćset lat temu. Dobre maniery pomagają w życiu. Kulturalni ludzie są lubiani i szanowani. Wzorowy sposób bycia jest m.in. warunkiem udanej kariery zawodowej.

U: Jak być grzecznym?

P. S. S.: Grzeczność jest sposobem zachowania i traktowania innych, który świadczy o dobrym wychowaniu i polega na szacunku, uprzejmości, życzliwości wobec drugiego człowieka – uśmiech, miłe słowo.

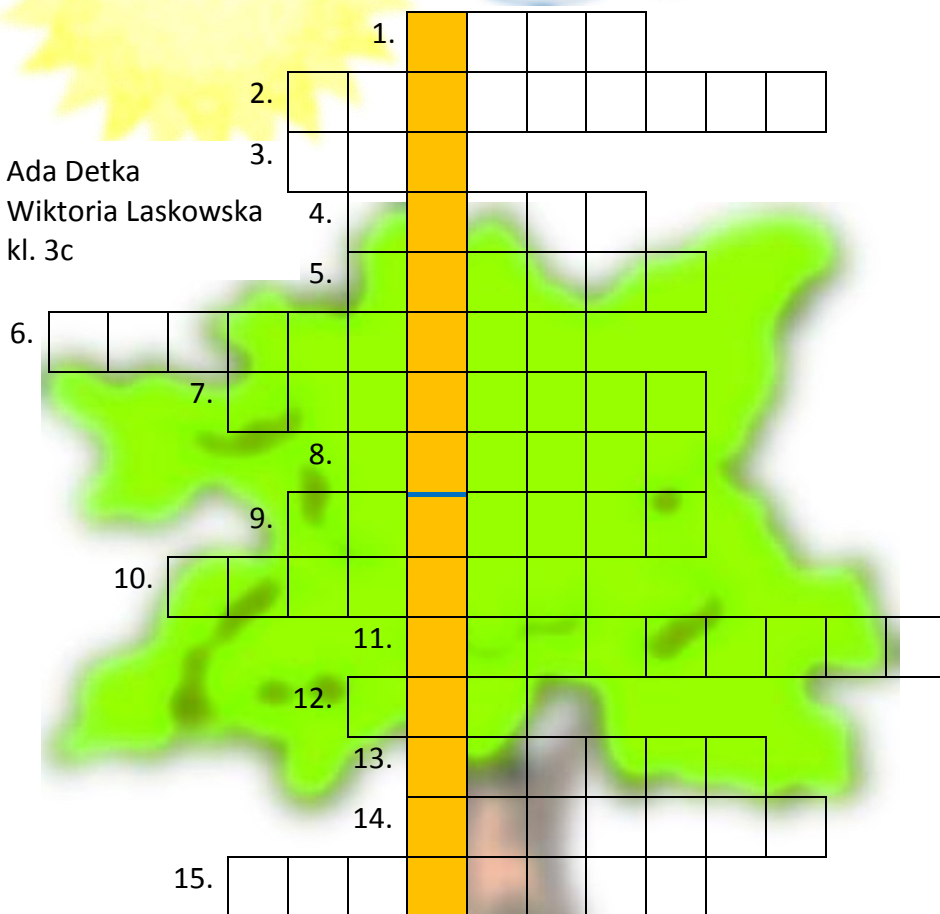
- 1) Przeciwnieństwo miasta.
- 2) Czerwony owad z czarnymi kropkami.
- 3) Mnóstwo drzew, wśród których można zbierać grzyby.
- 4) Pływają po nim statki.
- 5) Jest żółte, świeci i grzeje.
- 6) Czterolistna przynosi szczęście.
- 7) Ul jest jej domem.
- 8) Kwitnący na niebiesko chwast rosnący w zbożu.
- 9) Dzwoni w szkole i rośnie na łące.
- 10) Nosi się je na nosie.
- 11) Zawiera miesiące, tygodnie i dni.
- 12) Jego nasiona dodaje się do ciast i pieczywa.
- 13) Z szarej pada deszcz.
- 14) Pływają po nim łabędzie i żaglówki.
- 15) Gdy boli cię brzuch, to pijesz zaparzony...

Pokoloruj rysunek.

WAKACYJNA KRZYŻÓWKA

Ada Detka
Wiktorija Laskowska
kl. 3c

U: Czy tylko dzieci powinny być grzeczne?

P. S. S.: Oczywiście, że nie. Grzeczność powinna cechować wszystkich ludzi, również dorosłych. Dzieci powinny nauczyć się grzeczności od dorosłych.

U: Czy trudno być człowiekiem dobrze wychowanym?

P. S. S.: Nie. Wystarczy zauważyć ludzi dookoła siebie, okazywać im sympatię i życzliwość oraz starać się nie sprawiać kłopotów i przykrości. Jeśli będziemy szanować innych i traktować ich z życzliwością, a tak samo my będziemy traktowani.

U: Dlaczego należy używać słów: *proszę, dziękuję, przepraszam*?

P. S. S.: Słowa: *dzień dobry, do widzenia, proszę, dziękuję, przepraszam, przykro mi* powinny być używane jak najczęściej. Można je nazwać *słowa-mi-kluczami*, które otwierają wiele drzwi. Sprawiają, że jesteśmy grzecznie traktowani. Można powiedzieć, że mowa służy człowiekowi do porozumiewania się, a grzeczna mowa pozwala porozumieć się szybciej. Do grzecznościowych zwrotów konieczny jest uśmiech, który można zrozumieć w każdym języku. Rozjaśnia twarz i dodaje jej ciepła. Mówimy *Dzień dobry* do sąsiadów, znajomych, rodziców naszych kolegów, nauczycieli oraz kiedy gdzieś wchodzimy, np. do sprzedawców w sklepie, pacjentów w poczekalni (wyjątkiem są autobusy komunikacji miejskiej). Do kolegów możemy powiedzieć *Cześć*. Na pożegnanie nie zapominajmy powiedzieć *Do widzenia*. Słowo *proszę* oznacza nie tylko prośbę. Wypowiadamy je również w znaczeniu: *śłucham, zapraszam* oraz przepuszczając kogoś w drzwiach, podając coś, ustępując komuś miejsca. *Dziękuję* mówimy, kiedy doceniamy, że ktoś się dla nas wysilił, postarał się, a także kiedy kończymy np. rozmowę urzędową. Pamiętajmy, że odpowiedzią na *dziękuję* nie jest *proszę*, ale np. *to drobiazg, nie ma o czym mówić, cieszę się, że się podoba, dobrze, że się przydało*. Mówimy *przepraszam* wtedy, gdy niechcący sprawiliśmy komuś kłopot lub przykrość. Słowo to może być rozpocząć rozmowę, gdy przerywamy komuś pracę, zadumę, lekturę.

U: Czy wystarczy używać zwrotów grzecznościowych?

P. S. S.: Nie. Równie ważne jest to, jak mówimy. Dlatego należy mówić wyraźnie, czyli zamiast *czeba*, *dzewo*, należy wymawiać *trzeba*, *drzewo*. Trzeba pamiętać, aby nie używać wyrazów, których znaczenia się nie zna i mówić poprawnie gramatycznie, np. nie *przyszłem*, tylko *przyszedłem*; nie *włanczać*, tylko *włączyć*, nie: *daj mi tą książkę*, tylko *daj mi tę książkę*.

U: O jakich zasadach trzeba jeszcze pamiętać?

P. S. S.: Zawsze młodsza osoba przedstawiana jest osobie starszej, chłopiec – dziewczynie, mężczyzna – kobiecie. Podczas powitania osoba starsza może, jeśli zechce, podać rękę osobie młodszej, a kobieta – mężczyźnie. Chłopcy, zapamiętajcie, to dziewczyna pierwsza podaje wam rękę.

U: Czy za brak dobrych manier należy się wstydzić?

P. S. S.: Oczywiście. Człowiek źle wychowany nie jest godzien szacunku. Mówi się, że ten, kto zachowuje się niewłaściwie, naruszając normy towarzyskie popełnia *gafę*. Po francusku *foux pas* (czytaj *fo pa*) oznacza *falszywy krok*. Są sprawy, które wybacza się malutkim dzieciom, ale nie uczniom. Pamiętajcie, żeby unikać niepożądanych nawyków, takich jak: obgryzanie paznokci, pociąganie nosem, obgryzanie ołówka, bawienie się włosami, mówienie z pełnymi ustami oraz mlaskanie i siorbanie podczas jedzenia, trzymanie rąk w kieszeniach podczas rozmowy, a przede wszystkim plucie, gdyż jest to wyjątkowo brzydkie przyzwyczajenie. Szczególnie niepożądanym nawykiem jest używanie wulgarnych wyrazów.

U: Co to znaczy „jak cię widzą, tak cię piszą”?

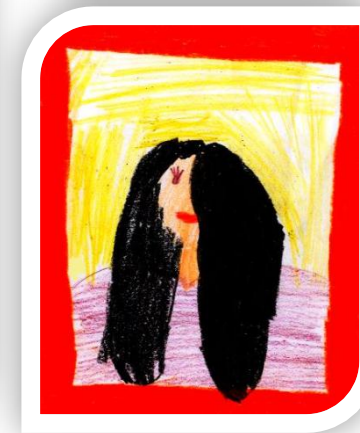
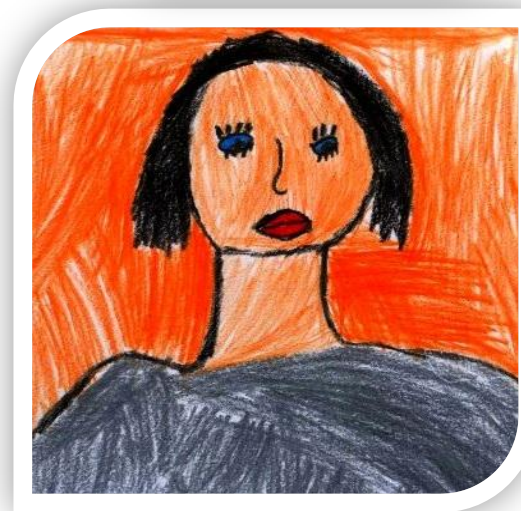
P. S. S.: Ważne jest ogólne wrażenie, jakie robimy na osobach, które na nas patrzą. Atutami elegancji jest czystość i schludność. Do szkoły trzeba nosić ubrania praktyczne i odpowiadające wymaganiom szkoły. Inaczej należy ubrać się na uroczystość szkolną, rodzinną, do teatru – wtedy liczy się elegancja, która podkreśla doniosłość uroczystości czy miejsca.

U: Dziękujemy za udzielenie wywiadu.

P. S. S.: Mam nadzieję, że przydadzą się wam moje rady.

Do widzenia.

U: Do widzenia.

Portrety wykonali uczniowie: Czarek Matysek, Bartek Januszkiewicz, Wiktoria Raduszewska, Wojtek Ludkowski, Nadia Motyka, Natalia Piorun, Julia Gołębiowska, Amelka Młynarczyk, Julia Wrona, Filip Cizek, Emil Tutaj w ramach zajęć świetlicowych pod opieką pani Jolanty Lewandowskiej.

PORTRET MOJEJ MAMY

26 maja

TEST GRZECZNOŚCI

Sprawdź, czy jesteś dobrze wychowany.

- 1. Co to jest *kindersztuba*?**
  - a) Dobre wychowanie wyniesione z domu.
  - b) Szkolne ciastko.
- 2. Co oznacza francuski zwrot *foux pas*?**
  - a) Znajomość życia, czyli dobry ton.
  - b) Gafa, czyli naruszenie norm towarzyskich.
- 3. Co należy zrobić z użytą gumą do żucia?**
  - a) Przykleić ją gdziekolwiek.
  - b) Zawinąć w papierek po gumie i wyrzucić do kosza.
- 4. Kto ma pierwszeństwo przy przechodzeniu w drzwiach?**
  - a) Ten, kto przechodzi jako pierwszy.
  - b) Przepuszczamy przodem kobiety, dziewczęta i starszych. Pierwszeństwo mają ci, którzy wychodzą.
- 5. Co należy zrobić z serwetką podczas obiadu?**
  - a) Zawiązać ją pod szyją, aby nie ubrudzić się podczas jedzenia.
  - b) Podczas jedzenia położyć serwetkę na kolanach.
- 6. Co zrobić z pestką, którą czujesz w ustach podczas jedzenia owoców?**
  - a) Dyskretnie wypluć pestkę na łyczeczkę, a następnie odłożyć na talerzyk.
  - b) Dyskretnie wypluć pestkę i upuścić na podłogę.
- 7. Czy można prowadzić rozmowę podczas jedzenia?**
  - a) Nie wolno rozmawiać, mając pełne usta.
  - b) Wolno rozmawiać, ale należy odłożyć wtedy sztućce.
- 8. Czego nie wolno robić w gościnie?**
  - a) Zaglądać do szaf i szuflad.
  - b) Wycierać buty przed wejściem.
- 9. Kiedy mężczyzna powinien zdjąć nakrycie głowy?**
  - a) Kiedy zimą wychodzi z pomieszczenia na zewnątrz.
  - b) Kiedy wchodzi do jakiegoś pomieszczenia, np. szkoły, kościoła.
- 10. W jaki sposób należy okazać szacunek czasie rozmowy?**
  - a) Można trzymać rękę w kieszeni.
  - b) Trzeba patrzeć na rozmówcę i uważnie go słuchać.
- 11. Kiedy można zabrać głos w czasie lekcji?**
  - a) Zawsze wtedy, kiedy masz coś do powiedzenia.
  - b) Po podniesieniu ręki.

OGÓLNOPOLSKI SUKCES KLASY III C

10 maja 2017r. ogłoszono wyniki ogólnopolskiego konkursu **Etykiety nie takie straszne, jak je malują**. My, uczniowie klasy III c zajęliśmy pierwsze miejsce i otrzymaliśmy bon w wysokości 3000 zł do zrealizowania w sklepie Tesco. Będzie on przeznaczony na pomoce dydaktyczne dla szkoły. Chcemy Wam powiedzieć, jak do tego doszło.

Rodzicu! Jeśli chcesz mieć dzieci zdrowe, to czytanie etykiet jest obowiązkowe! – to hasło przyświecało nam podczas wszystkich działań konkursowych. Zaczęliśmy od przeprowadzenia ankiety wśród rodziców uczniów klas trzecich, w której pytaliśmy, czy podczas zakupów czytają etykiety kupowanych artykułów spożywczych. Okazało się, że wielu rodziców tego nie robi.

W trosce o zdrowie nasze i rodziców postanowiliśmy to zmienić! Na zajęciach zrealizowaliśmy temat *Przygotowanie etykiet*, a wcześniej wzięliśmy udział w *Ekspedycji smaków* w sklepie Tesco. Przyszedł więc czas, aby pokazać dorosłym, czego się nauczyliśmy oraz na czym nam dzieciom zależy. Zorganizowaliśmy w klasie *burzę mózgow* na temat promowania naszego hasła. Wybraliśmy najciekawsze i najskuteczniejsze propozycje. Podczas zebrań z rodzicami kilku uczniów naszej klasy przedstawiło prezentację, ilustrowaną rysunkami poglądowymi, pod hasłem *Dlaczego warto czytać etykiety produktów spożywczych?*

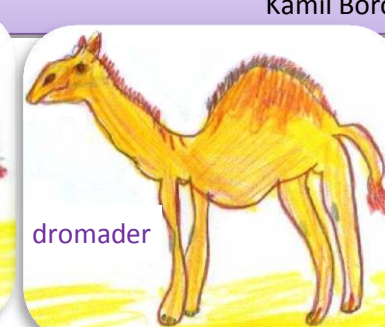

Wielbłąd żyje na pustyni. Trudno mu znaleźć pożywienie i wodę. Jego garb to spiżarnia, w której przechowywany jest tłuszcz. Dzięki temu zwierzę może nie jeść nawet przez 2 tygodnie.

Kamil Borowiec

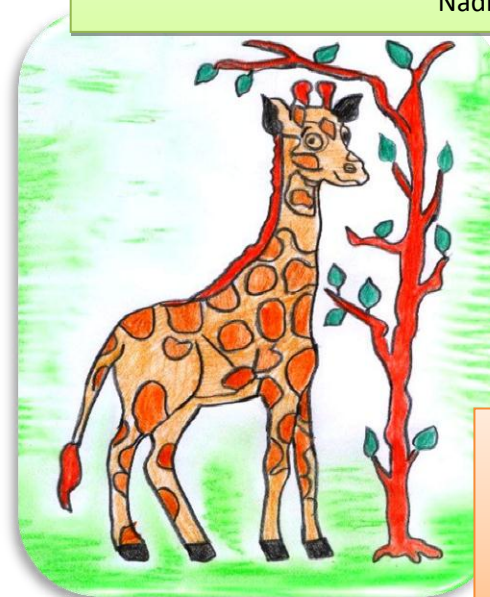
baktrian

dromader

Smoki nie istnieją? A jednak smokiem nazywany jest **waran z Komodo** – największa na świecie jaszczurka, której długość może dochodzić do 3 m, a ciężar – do 150 kg.

Nadia Motyka

Żyrafa jest najwyższym ssakiem lądowym na świecie. Nawet noworodek żyrafy jest wyższy niż większość ludzi.

Julia Dąbrowska

Róża jest znana z pięknych, pachnących kwiatów. Jest przede wszystkim rośliną ozdobną, ale ze względu na aromat używana jest do wyrobu kosmetyków. Wartości smakowe i odżywcze owoców róży sprawiają, że jest cenioną rośliną jadalną.

Julia Gołębiowska

Psy rasy **husky** słyną z niebieskich oczu. Dostyc często występuje u nich różnica koloru między lewym i prawym okiem.

Julia Bieniaszewska

Drzewołaz złocisty jest uważany za jedno z najbardziej trujących zwierząt na świecie. Nosi na sobie tyle jadu, że wystarczyłoby na uśmiercenie 10 dorosłych ludzi.

Marcelina Stachura

Nawet w największych koloniach **pingwiny cesarskie** potrafią odnaleźć się dzięki unikatowym sygnałom dźwiękowym.

Julia Wrona

Stwierdziliśmy jednak, że trzeba dotrzeć do większej liczby osób. Wykonaliśmy duży plakat, który został umieszczony przy wejściu do szkoły. Zbliżające się Święta Wielkanocne były dobrą okazją, żeby przypomnieć wszystkim o zdrowym odżywianiu. Nasz kolega nakręcił film, w którym pokazał, jak upiec zdrowe i smaczne babeczki, a przy okazji przypomniał, ile szkodliwych dla zdrowia substancji zawierają niektóre babeczki ze sklepu. Film został umieszczony na stronie internetowej szkoły oraz na szkolnym kanale YouTube. Wszyscy częstowaliśmy się babeczkami upieczonymi przez Maćka. Były naprawdę smaczne! No, i zdrowe!

Od dwóch lat uczniowie naszej klasy uczestniczą cyklicznie co tydzień w nagraniach radia EM Kielce. Wykorzystaliśmy tę okazję, aby zachęcić dorosłych do czytania etykiet produktów spożywczych. Program został wyemitowany *na żywo*, a jego nagranie zostało umieszczone również na stronie internetowej szkoły i szkolnym kanale YouTube. Przy okazji edukacji dorosłych nabraliśmy przekonania, że czytanie etykiet ma bardzo duże znaczenie dla naszego zdrowia i dalej będziemy promować i uczyć innych jak czytać etykiety!

Uczniowie klasy III c wraz z wychowawczynią, panią Elżbietą Góźdz

CIEKAWOSTKI PRZYRODNICZE

DZIEŃ
22 IV
ZIEMI

Przygotowane przez uczniów kl. 2c
z okazji **Dnia Ziemi** (wych. Tamary Machnik).

Wszyscy wiedzą, że pies ma bardzo dobry węch. Jednak najlepszy węch wśród ssaków ma... **niedźwiedź**. Ilość receptorów w nosie niedźwiedzia jest 7 razy większa niż u psa i około 100 razy większa niż u człowieka. Znanymi są przypadki niedźwiedzi polarnych, które podczas polowania zwęszyły ofiarę z odległości ponad 60 km.

Wiktorja Choińska,
Oliwia Durlik

Przemek Fiuk

W ciągu dnia **sarna** chroni się w zaroślach, by o zmierzchu wyjść na żer. Jest roślinożerna. Zdarza się, że nagle przestraszona traci orientację i pędzi na oślep. Zazwyczaj nie wydaje głosu, tylko koźlęta delikatniejszym piskiem przywołują matkę.

Wiktorja Radoszewska

To zwierzątko w lesie żyje,
nosi igły, choć nie szyje.
Amelia Młynarczyk

Biedronka jest pożytecznym owadem i... drapieżnikiem. Dziennie potrafi zjeść ponad 200 różnych owadów, głównie mszyc, które są szkodnikami.

Antek Kapała

Bobry ścinają drzewa własnymi zębami.

Natalia Piorun

Najstynniejszy w Polsce pomnik przyrody to **dąb Bartek** w Zagnańsku koło Kielc. Liczy sobie ok. 700-1000 lat. Ma 30 m wysokości, 10 m obwodu i 3 m średnicy.

Julia Wrona

Mak możemy spotkać na polach, a ich ozdobne odmiany są także hodowane w ogródkach. Mak posiada zarówno lecznicze, jak i trujące właściwości – ich uprawa jest kontrolowana. Ziarenka maku najczęściej jemy w makowcu.

Maja Sadza